

Nejvyšší soud potvrdil usnesení soudu rekursního. Odůvodnění: Podle obsahu žaloby a žalobního návrhu domáhá se žalobce knihovního zajištění své pohledávky zřízením zástavního práva na domě žalovaného, ku kterému se tento smlouvou zavázal, jež však nyní splniti nechce. Předmětem žaloby není tedy především zjištění povinnosti žalovaného, nýbrž samo plnění povinnosti té, totiž smluvené zajištění pohledávky žalobce hypotekou žalovanému patřící. Jde tudíž o spor, jež na prvním místě uvádí § 57. j. n. a je proto pro věcnou příslušnost rozhodna výše pohledávky, jež má se zajistiti, totiž 50.000 Kč. — Skutečné právo zástavní předmětem žaloby není, nýbrž jen osobní nárok na jeho zřízení (§ 451. obč. z.).

Rozhodnutí ze dne 14. listopadu 1922 č. j. R. I. 646-22—1.

Schin.

Stížnost podle § 3 odst. 4 zákona o opravných prostředcích v řízení správním z 12. května 1896 č. 101 ř. z. musí býti podána v řádné zákonné lhůtě.

Pokladna nemoc. podala proti výměru okresní správy politické odvolání k zemské správě politické proto, že výměr neobsahuje právního poučení.

Zemská správa politická odvolání jako opozdžené a tudíž nepřipustné odmítla, poněvadž nebylo podáno v zákonné 14ti-denní lhůtě odvolací (§ 70 zákona z 30. března 1888 č. 33. ř. z.), takže výměr I stolice vešel v moc práva. K tomu zemská správa politická dodala, že také opravné prostředky, jimiž se strany domáhají zrušení nebo opravy výměrů neobsahujících poučení právní, mají býti podány v zákonné lhůtě odvolací.

Dalšímu odvolání pokladny nevyhovělo ministerstvo soc. péče naříkaným výnosem z důvodů rozhodnutí II. stolice, podotknuvši, že nebylo-li by podání zvláštní stížnosti podle § 3 odst. 4 lhůtového zákona z r. 1896 vázáno žádnou lhůtou, mohla by právoplatnost správních rozhodnutí býti do nekonečna zdržována, což však jest nemyslitelno.

O námitce stížnosti, vytýkající naříkanému rozhodnutí nezákonnost z toho důvodu, že založeno jest na nesprávném posouzení právního významu, jaký má nedostatek právního poučení v rozhodnutí úřadů politických, uvažoval nejvyšší správní soud takto:

Tvrdí-li stížnost, že rozhodnutí politického úřadu, jemuž nebylo připojeno právní poučení, jak předpisuje zákon z 12. kvě-

na 1896, č. 101 ř. z. v odst. 1, § 3 jest zmatečné, tedy právně neúčinné, jest na omylu, neboť zákon ten v odst. 3 uvedeného § 3 propůjčuje stranám samostatný opravný prostředek, jímž mohou domáhati se toho, aby rozhodnutí politického úřadu předpisu odstavce 1 tohoto § nevyhovující bylo připojením náležitého právního poučení doplněno.

Tím kvalifikuje však zákon rozhodnutí neobsahující právního poučení právě jen jako *nařikatelné* a tím již je řečeno, že dle vůle zákona nedostatek právního poučení nepůsobí zmatečnost rozhodnutí touto jen *nařikatelnou* vadou stíženého.

Pokud by ve vývodech stížnosti bylo spatřovati námitku, že rozhodnutí, jež nebylo opatřeno právním poučením, jest nezpůsobilé nabýti formální právní moci, takže rozhodnutí takové mohlo by být bráno v odpor opravným prostředkem kdykoli podaným, nemohl nejvyšší správní soud ani v tomto dáti stížnosti za pravdu. Zákon z 12. května 1896 předpisem 1 odstavce § 1 stanovil lhůty, ve kterých opravné prostředky proti rozhodnutím politických úřadů mohou s právním účinkem býti podány. Kdyby byl zákon ten, jenž lhůty k opravným prostředkům v řízení před politickými úřady správními vůbec upravuje, chtěl z předpisu odst. 1, § 1 vyjmouti opravné prostředky podávané proti rozhodnutím neopatřeným právním poučením o lhůtě rekursní, nebo zvláštní opravný prostředek v odst. 3, § 3 vyznačený, byl by tak musil učiniti zvláštním předpisem, který by takovouto výjimku z normy v § 1, odst. 1 všeobecně dané výslovně stanovil, takového výjimečného předpisu však v zákoně tom není a proto musí všeobecné ustanovení § 1, odst. 1 býti vztahováno i na opravné prostředky proti rozhodnutím právního poučení neobsahujícím.

Jestliže stížnost má za to, že takovýto výklad jest v odporu s patrnou tendencí zákona chrániti strany v používání práva odvolacího platnými předpisy jim poskytnutého, jest oproti tomu uvéstj toto:

Jest ovšem pravda, že strana, již se právního poučení nedostalo, jest i přes opravný prostředek jí předpisem odst. 3., § 3. vyhrazený, pokud vázán je na lhůtu zákonnou, v jisté nevýhodě proti straně řádně poučené úřadem a to potud, že nepříznivé důsledky úředního opomenutí ji stihnou, když z neznalosti zákona nepodá rekurs vyhovující náležitostí § 1. zák.

Ale právní řád nechrání a podle podstaty věci ani nemůže chrániti procesních stran proti všem škodlivým důsledkům, jež jim mohou vzniknouti z neznalosti práva. Zákon z 12. května 1896 o opravných prostředcích uznal předpisy 2. a 3. odst. § 3. jediný důvod za tak závažný, aby vyloučil nepříznivé procesní

účinky zanedbání náležitostí v § 1. pro opravné prostředky stanovených, totiž ten, že strana byla uvedena v omyl o těchto náležitostech výslovným nesprávným poučením úřadu. Poněvadž pak jiného zvláštního předpisu v té příčně neobsahují, nelze ani ze zákona toho, ale ani z všeobecných zásad právní řád ovládajících vyvoditi, že by strana byla chráněna proti následkům své neznalosti zákona i tehdy, když úřad toliko opomenul, jak ovšem jest povinen, právní poučení vůbec jí sděliti.

Nález nejv. správního soudu z 5. září 1922
č. 12130.

—k—

L I T E R Á R N Í Z P R Á V Y.

Dr. Boleslav Fux: **Reforma přímých daní ve státě československém.** Pražská akc. tiskárna. 1923. Stran 250 s přehl. tab. Cena 24 Kč.

O reformě přímých daní začalo se vážně diskutovati v rozpočtovém výboru N. S. v létě 1921, od té doby diskuse ve veřejnosti nezanikla, naopak se v poslední době rozšířila, když všechny známky nasvědčují tomu, že se vláda problémem tímto vážně zabývá a v blízké době zamýšlí vystoupiti s konkrétními návrhy. Kniha F. přichází tedy jako na zavalanou.

Autor dívá se na otázku tak dalekosáhlého významu nejen očima praktika, nýbrž i theoretika, probíraje myšlenkové ovzduší celé látky a jeho dynamický vývoj s bohatým aparátem vědeckým, uváděje řadu dosud neznámých statistických dat, a bedlivě přihlížejí i k poměrům v cizině, nejen blízké (Rakousko, Německo, Maďarsko), nýbrž i vzdálenější (Anglie, Francie, Belgie).

Spis dělí se na dvě části: všeobecnou a zvláštní.

Ve všeobecné a přehlednými tabulkami doložené části, která tvoří jaksi exposici pro reformní program, popisuje autor historický vývoj daňového práva do převratu, jak v historických zemích, tak i na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, nastiňuje v širších rysech platné právo, podává přehled jeho a sazeb, rozebírá poměr daní přímých a nepřímých a končí rozbořením systému daňového.

Ve stati o poměrech přímých i nepřímých daní dovozuje autor — s jistým polemickým ostrím proti některým politickým programům — že by bylo »značným ziskem, kdyby upuštěno bylo od neudržitelného dogmatu, že jen t. zv. nepřímé daně se plátcem přesunují« a jsou tudíž zavržitelné; to pravdou není, neboť